

πεφύνει νὰ τέλει πλεχτῆ, γιατὶ φαίνεται πώς πάει: ἵστη δὲ στὴν καρδιὰ τῆς ιθυκῆς ζωῆς. Ή νέα Ελληνικὴ Ποίηση, γενικῶτερα, καὶ χωριστὴ, ἡ συμερήν μας, ἡ νέα μας Ποίηση, ἔξω ἀπὸ κάποιες μικρολεπτομέρειες κ' ἴξαιρετικὰ καὶ διὰ τόσο οὐσιατικὰ τυχὸν παραπατήματα, μπορεῖ νὰ περηφανεύεται πώς στέκεται ὅρθη καὶ στέκεται γερή καὶ πώς μπορεῖτερα τρέχει, ἀνάμεσα σὲ λογῆς ὑποκείμενα κι ἀντικείμενα γύρω της γονατιστὰ κι ἀρρωστημένα καὶ στεκάμενα. Ο νέος ποιητὴς "Ἄγγελος Σικελιανὸς μιλεῖ σ' ἓνα πινηματικὸν του για ταπιούς δρόμους τῆς Κέρκυρας:

ποὺ δὲ Σολωμὸς πυρήθαρεν ἀκοίουνθε τὰ βράδια.

Μέστα στους δρόμους κύτους μπαχαίνην φάγγειν Μύσικα μας, καὶ δὲ θὰ γαθῇ καὶ δὲ θὰ γάτη.

*

"Απὸ τὴν Ποίηση ποὺ ἔκχει δικά της τὸν "Ομῆρο μὲ τὴν Ὀδύσσεια τοῦ Ησιούλα καὶ μὲ τὴν Ἰλιακὴν τοῦ Πάλλη δὲν εἶναι τολμηρὸν νὰ προσμένῃ κανεὶς κ' ἓνα καινούριον "Ομῆρος ἀκριτικό. Μᾶ δὲ ὁ Ομῆρος αὐτὸς τάχα, τίποτε περιστεροῦ, τίποτε λιγότερο. δὲ θὰ μπορεῖ νὰ παρουσιασθῇ μὲ κανένα ἄλλο ρρέμα, παρὰ τὸ φέρεμα τοῦ κλασικοῦ ἐποποιοῦ: "Οσο καὶ ἐν παραπάνου θέλησα νὰ θυμήσω πώς τὰ εἰδή τοῦ λόγου δὲν πεθαίνουν θυνταίς παντοτείνους, τοσοῦ δὲν κρίνων δύσλου περιττό νὰ προσθέτω ἕδη πώς τὴ ἀνασταση τῶν εἰδῶν κύτων γίνεται παντα πιὸ ποὺ στὴν οὐσίᾳ πρέπει στὴ μορφή, καὶ πήδε δὲν εἶναι δύσλου ἀντίθετη μὲ τοὺς νομούς που ζευτιλύγονταις μεταμορφώνουν τὰ πράκτα. "Εναὶ λιγότερο κομματικὸν μπορεῖ νὰ κρατήῃ μέσα του συμπυκνομένη τὴν οὐσία που βρισκάται μὲ φράζ κ' ἔναν καρό σὲ γλυκάδες στίγματα τὸν τόπο που ἔπιανε ἀλλοτένα ἔπικὸ ποίημα τὸν πιστεῖ τώρα, μὲ ἕδικα σημασια, ἔνα σὲ πεζὸν λόγο μυθοπλέοντα. "Εναὶ ποιητὴς μὲ τὰ μάργια τοῦ στίχου του καὶ μὲ τὴ γέρη του νὰ γνωρίζῃ στοὺς Λαζαρούς «Δεῦρο ἔξω», καὶ οἱ Λαζαροὶ νὰ πετιοῦνται ἔξω μὲ τὰ σάβανά τους, ἔνας τέτοιος ποιητὴς μπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τὰ πρόστιμα μπροστά μας τὴν ὄμορφιά τῆς ἀρχαίας τραγῳδίας μὲ τὸ ὄφος της, μὲ τὰ θέματά της, καὶ μὲ τὰ Ἑλλωτερικὰ τὰ γνωρίσῃ τοὺς οἱ θερμοκρασίες, σαν πηδηγούς, σὰν πρωτότυπους δημητιούς, ίσως παρὰ "Ομῆρος πιὸ ποὺ Βιργίλιος. Στὸ ζήτημα τοῦτο μεγάλη βούθεια θὰ μηδὲν εἴναι δὲ Ερωτόκροτος πάλε, ἀξιολογώτατη πρόσφατη γιατὶ νὰ ἀνηκτεύσουμε ἀρχμορφίνες καποιες μας θεωρίες καλολογικές καὶ νὰ δείξουμε πώς τὰ μιμητικὰ στοιχεία είναι, μὲ τὴν ἀράδα καὶ κατὰ τὴν περίσταση, σημάδια καὶ ἀδυναμίας καὶ ζεπεμοῦ, σημάδια καὶ ξανθισμοῦ καὶ δύναμης. Ἀλλὰ

καὶ τὸ φόβο τοῦ ἀρχαίου, καὶ τραγικώτερα, κι ἀκόμα πιὸ βαθιά.

Τὸ βιβλίο τοῦ "Ιδα «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἷμα» εἶναι γραμμένο, καλλι καλέ, ἀπὸ πραγματιστὴν πεζογράφο, θετικὰ καὶ συγκρατητὰ, μὲ τὸ ὄφος ποὺ ταιριάζει στὴν πεζογράφα, καὶ μὲ προφύλαξη ποὺ στέκει δόσι μπορεῖ μαρτιά ἀπ' τὰ λυρικά μεγχλόστομα ζεφανητά. Καὶ δύως καθὲ κεφάλαιο τοῦ ἔργου αὐτοῦ μιὲν λυρικώτατη συγκίνηση δίνει, σὰ νὰ διαβάζῃς φέδες τοῦ Καλβου. Ή "Αρρωστη δούλαι!"

"Πάρχει θέμα πιὸ ναυαγαλιστικό, πιὸ πρόστυχο γιὰ τους γαλαζοάιματους; Καὶ δύως δὲ τρόπος ποὺ μεταχειρίζεται δὲ τεχνίτης ζωγραφίζοντας τὴν εἰκόνα του, τῆς δίνει τῆς ἀρρωστης τραγική σπουδαιότητα σοφοκλεῖς ἥρωσσας, καθὼς είναι σοφά καὶ παραξενά μαζὶ σριχτοπλεμένα τὰ τιπτενία πεζά ιστορικά τῆς δούλαις μὲ τὴν ὑψηλονόητη ποίηση τοῦ Σηφοκλῆ. Οι αὔριανδες ἀκριτικοὶ "Ομῆρος ποίος ζέρει μὲ τὶ φόρεμα θὰ μηδὲ προβάλῃ! μπορεῖ νὰ εἶναι λυρικῶν μικροτραχουδιῶν σκαλιστής, μπορεῖ νὰ εἶναι δισελεύτης σύντομων ἔπικων κομματιῶν: μπορεῖ νὰ εἶναι δύμνων καὶ ιστοριῶν πολυτέλεων δημιουργός: μπορεῖ νὰ εἶναι δραματικὸς συγγραφέας: μπορεῖ νὰ εἶναι μυθιστοριογράφος.

Μὰ δια μὲ τότε τὸ ἔργο τὸ συμπληρωμένο ποὺ πλησιάζει στὶ δικό μας ἀκριτικὸ ιδανικὸ πιὸ πολὺ ἀπὸ ζλίκα, ἐξ εἶναι· καὶ θὰ εἴται κρίμα νὰ μὴν ἀναφερθῇ τὸνορά του σὲ τέτοιο λογῆς ἔρθρο σὰν αὐτό. Τὸ ἔργο τοῦτο εἶναι δὲ «Ἐρωτόκροτος». Ο Κορναρος ἡ δύσσος κι ἀν εἶναι δὲ ποιητής του — ζην δὲν εἶναι δὲ ὄντερευτός ἀκριτικὸς "Ομῆρος, εἶναι, θέσαις, δι μεγαλος πρόδρομος τοῦ "Ομῆρου τούτου. Κ' ἰδῶ μοι ἔργεται στὴ σκέψη καποιος ἄλλο πρόβλημα. Ήδης θὰ μποροῦσε νὰ ὠρεληθῇ δὲ μελλόμενος αὐτὸς ἀκριτοπλέστης ποιητής ἀπὸ τὸ πλούσιο στὴ διαθήση του οὐλικὸ τοῦ ἀκριτικοῦ κύλιου; Πῶ; Θὰ τὸ μεταχειρίζονται, ἀλλαζόνται τοῦ ἡ πιστὰ ἀκολουθῶντας το, γηνεύοντας το, πλευτίζοντας το, μὲ λογῆς δικαιοσύνατο, μὲ λογῆς ζεκαθερίσματο, μαζὶ μιμητής καὶ πρωτότυπος δημητιούς, ίσως παρὰ "Ομῆρος πιὸ πολὺ Βιργίλιος. Στὸ ζήτημα τοῦτο μεγάλη βούθεια θὰ μηδὲν εἴναι δὲ Ερωτόκροτος πάλε, ἀξιολογώτατη πρόσφατη γιατὶ νὰ ἀνηκτεύσουμε ἀρχμορφίνες καποιες μας θεωρίες καλολογικές καὶ νὰ δείξουμε πώς τὰ μιμητικὰ στοιχεία είναι, μὲ τὴν ἀράδα καὶ κατὰ τὴν περίσταση, σημάδια καὶ ἀδυναμίας καὶ ζεπεμοῦ, σημάδια καὶ ξανθισμοῦ καὶ δύναμης. Ἀλλὰ

τέτοια ὑπόθεση γρειάζεται ζεχωριστὴ καὶ βαρειά δουλειά. Εδῶ σταματοῦμε γιὰ τὴν ὥρα καὶ δίνουμε τέλος.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΑΕΥΤΕΡΙΑ
Πέρα αἰκίδιοτη σκεπάζει πεδαμάνη τη Σκλαβιά.

Τῆς Ιδέας δ χρυσαῖτος τὰς φτερούγεις του τερπνούς πιὸ πλατεῖς πρός τὰ θύμη, πρός τὸ φέρε.

ΠΑΛΑΜΑΣ. Διαδεκάλογος τοῦ Γύρρου.

Δούλευα ρύνοις καὶ καροίς σκυρόδες πε στὸ γαρίρι. Παιδί στ' ἀλέται βάθηνκα. πειδί καὶ στὴν ἔξιν. Τὸ χουγάτο μου σύρθηκε πολλὲς βολές στὸν κάμπο, κι ἀκούστηκε πολλὲς βολές νὰ τρίη μου ἡ βουκέντρα. Δουλειὰ ἀπὸ τὰ χαράμματα καὶ βίσσανα ὡς τὸ δεῖδι, κ' ή νύχτα πάντα μου ζηνωρη τὶ μ' εἰχείγκαλια δὲ ὅπος. Δούλος τὸν κόπτεις γνώρισα κι ἡ κόμης δούλο μὲ εἴδη. Μπρός σ' ἀφεντίδες ἔτηκε μὲ κ' ἡ φυγή μου ἱκούμι, καὶ πάντα μου λαχτάρησε νὰ τύρι τους τὸ βλέμμα δίγως δικρά καὶ σιχαΐς, μὰ μὲ σπλαγχνὰ καὶ πόνο. Ο νός μου εἴται ἀτάρχη λίμνη, ριχή στὸν ζην. Τὸ ηλίο δὲν ἀνέβλεψε μήτε ἔννοιαν τὸ φέρε του, αὐτὸς μὲταξέπαντα σὲ κάθε στέναχα μους καὶ βλαστημόντας ως καὶ τι, για τι φύτρωνε λουκούδι.

Μιὰ οὔρα, μιὰ δύρα τῆς δουλειᾶς, στὸν ζειο κάμπο μόνος πλειστὸ φτερούγεια μέσους πολλὲς σημάνεις καὶ γύρα. καὶ τὸ κερίδι σήκωσε ποιητὴ βολὴ στὸ ούρανος καὶ ἀνέβλεψε τρανὸ πουλί καμαρωτὰ πεινώντας. Τραβεύεις κατὰ τὸ βορρά, γύριζε πρὸς τὴ δύση, στὸ γνέρια μέσα λούζονταν, βουτούσε στ' ἀκρουράνια, πότε στὸν οὐλό πάραινε, πότε σὲ μένι ἔργονταν, καὶ ἀπὸ τὸν κάμπο στὶς κορρίς καὶ ἡπ' εἰς ἔλιξ τὸ ἔλιτρα.

Λαγῆ, τὸ θάμα σου εἴται στὸ γαμηλὰ νὰ φέρης γιατὶ νὰ ἔνπνήσῃς μέσα μου καθὲ γνένον πόθο, καὶ νὰ ἀναστήσῃς τὸ ζηνωρα, νὰ φέρῃς τὰ κανινούσια, νὰ γείρω καὶ νὰ κοιτηγεῖς τὸν καρπό του, νὰ δεῖδη πώς εἶμαι. Σημί σου πήρας μου τὸ νοῦ, τιμή του καὶ τὸ βλέμμα, καὶ καὶ ἀψήλη πολλήσαις γεννήσεις μέρα, κι διόπου στεκόντους έβλεπε πλευτὸν τὸν κασσίο γύρα. Μπαγνιό κι σκλαβία κ' εἰν' δένειρα γιὰ σὲ λεβεντοσύνη, ποὺ ξαρνά πάνου μου ἔνθισες σὲ νοῦ καὶ σὲ κορμί μου. Λεύτερον κόπτεις ρίχτε τὸ βλέμμα δλούδης γιὰ νὰ μείνουσῃ στὶς αὐγές, νὰ φτερωθῇ τὶς νύχτες καὶ νὰ ψιθοῦῃ σὲ μὲτα ἀγκαλιά ποὺ λαγτερεῖ οὐλα τάστρα. Βάνιο τ' αὐτὸς κι ἀκράτητος γερέων ζήσους νὲ ἔκοσια, καὶ καρτερῷ στὴ πρόσωπο δράμεις τῆς πλήσιας γιατρές.

τὴν Κατινούλα, δταν ἐργάζεται ἀκόμη δὲ κ. Κουφέδη, δήλωσε μπροστά του δὲ Αρτός, μ' ἓνα γχανόμενο γαμόγελο, πώς σίγουρο καὶ θὰ γεινή, χρόνο τὸ ηθελε κιδίλας; ή ἀξέρωστη τόσο θερμά. Δέ πρίνεται νὰ τὸ εἴπε γιὰ νὰ πειράζῃ τὸν Κουφέ, γιὰ νὰ βγή καπως πιὸ ζλίκος δὲ ίδιος, μιλώντας για τὴ γαταρεῖς στὸ πρόσωπο του μεγαλερέφρου του, ἵνω ταχα πήρε τὰ μέτρα του καὶ ποσούληκε, τρέπε σὲ μολύγης τοῦ Αντρέα μονάχου, πώς δύσκολα γιατρέουνται δλότελα τέτοιες ἀξέρωστες, ἀν καὶ πολὺ ἔρκολος είναι νὰ τὶς πειραποθῆς. Στάλησε, σάστιζε δι καινούριος δ γιατρός μὲ τὴν οὐλή, μὲ τὰ γριώτατα, μὲ τὴ γενικὴ κατάσταση τῆς Κατινούλας. Τις ὄγκων τοῦ Χριστοῦ, ἀκόμη πιὸ περίφραχος δὲ φίλος καὶ μαλιστκα καταγιητέμενος γιὰ τὸν καλὸ δρόμο που ἀκολουθοῦσε ἀξέρωνα δὲ κοπέλλα. Τις εἴκοσι εἴη τοῦ Γεναρη, δταν τοὺς ζεπροβόδεψε ὅπως συνήθεε δὲ Αντρέας ὡς τὴν πόρτα τῆς ἀλλέας, τοῦ ζλίκους πάλε, τρέπε νόημα δὲ κ. Αρτός πώς μόλις ἔλπιζε τέτοιος ἀποτίλεσμα σὲ τόσο λιγό κατρό. Δέν ζηγάθηκε δρως παραπάνω. Τὴν παρατεκτή, δέκα τοῦ Φλεβάρη, τοῦ κατέβηκε, λέει, μὲτα ίδια λαμπρή. Τὸ ἔμπιο έκείνο, πές δὲ Χάρος που κάθη μέρα ἔσταζε ἀπὸ τὸ σάπιο τὸ νερό της. Ωραίου νὰ τῆς τὸ λιώσῃ καὶ νὰ τὴ λιώσῃ, βρήκε,

36° 9, 36° 2—36° 8, 36° 2—37°, 35° 7—37° 3, 35° 7—37°, 36° 4—37° 5, 36° 1—37° 5, 36° 3—36° 9, 36° 7—37° 3, 35° 8—37° 5, 36° 2—37° 4, 36° 4—37° 5, 36° 7—37° 2, 36° 2—37° 4, 36° 4—37° 4, 36° 5—37° 1, 36° 4—37° 4, 36° 5—37° 5, 36° 3—37° 5, 36° 2—37° 5, 36° 9—37° 4, 36° 2—37° 5, 36° 4—37° 5, 36° 3—37° 5, 36° 2—37° 5, 36° 1—37° 5, 36° 4—37° 5, 36° 3—37° 5, 36° 2—37° 5,

Μ' ὅλα τὰ πάντα μᾶς σπλαγχνὰ μὲ δένει καὶ ἔνα δάκρυ.
Τὸ λουλουδάκι ποὺ πατῶ φυχὴ ἔγει καὶ τὸ χλαιώ...

Μὰ τᾶδειος ἐντέος μου γίγαντας· καὶ εἶναι στενὸς ὁ τόπος
Κι ἄτος μου τότες ἔνοιωσα ποιὰ μούρα δῶ δέρρεις με,
κιάστερψε δύμπρες μου σπάζει τοῦ βουλιαγμένου μου εἶναι
Δὲν εἴμαι ἔγω γιὰ σκύφεμο, γιὰ κάμπο ἔγω δὲν εἴμαι.
Γροκῆ νὰ κράζη μου ἡ φυχὴ μὲ χλίες βρύσες τ' ὅχι...
Γιὰ τ' ἀψήλα τὴν λαχτάρα μου κι ἀλιά μου ή αὖ δὲν εἰ
φράσω...

.,. Τ' ἀλέτρι εὐτὸς τὸ παρατοῦ καὶ τὴν ἀξίνα ἔργνω...
μᾶς λευτερία, μᾶς λευτερία, μᾶς λευτερία γυρεύω.

ΙΩΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΣΤΟΝ ΑΥΔΟΓΥΡΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

— 'Ο αὐλόγυρος.

— 'Ο Σολωμὸς κ' ἡ μονοική τοῦ Ροσσίνη
στὸ «Τραγούέδη τῆς Δεοδεμόνας».

Στὰ τουρκοπατημένα ύέρη, οἱ περσότεροι ἀν ὅχι
ὅλοι οἱ ναοὶ τοῦ Χριστοῦ είναι χτισμένοι μέσα σὲ
μεγάλες αὐλές, ὥλογυρα μαντρωμένες. Τὸ ἀδειο διά-
στημα, ὡς τὸν ἔωτερον τοῦχο, είναι; ὁ «αὐλόγυρος
τῆς ἐκκλησίας». Μέσα στὸν αὐλόγυρο, τὰ κελλιὰ
τῶν ἱερομονάχων, τὸ ἐπιτροπικό, τὸ σκευοφυλάκιο,
— στοὺς παλιοὺς καρύους καὶ τῶν νεκρῶν τὰ μνή-
ματα. Εἶναι ἵερος ὁ ναός, καὶ τὸ ἱερό του ἱερότερο
παρ' ὅλος ὁ ναός ἀπὸ τὴν ἱερότητα ὅμως ποὺ ξε-
χειλίζει ἥπ' τὸ ναό, ψηράζει κι' ἡ αὐλόγυρος. Καὶ
τὸ βραδύ, φέρα κλείσουν οἱ μεγάλες πορτες τοῦ ἔω-
τερικοῦ τοίχου καὶ πόδι λαϊκοῦ ἀμαρτωλοῦ δὲν ἔχῃ
αἰτία ἔκει μέσα νὰ πατήσῃ, ναός καὶ αὐλόγυρος γί-
νονται ἔνα, καὶ ὅλος ὁ τόπος εἶναι ἵερος: ἡ ἐκ-
κλησία.

Πόσοι καὶ πόσοι περνοῦν ἀπ' τὸν αὐλόγυρο, καὶ
χωρὶς νὰ μποῦν νὰ προσκυνήσουν μέσα στὸ ναό, κυ-
ιεύονται ἀπὸ τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου, κ' ἔτσι πε-
αστικοὶ καὶ βιαστικοὶ κάνουν μ' εὐλάβεικ τὸ σταυ-
ρό τους!

Ἐνας ἀπ' τοὺς πολλοὺς κ' ἔγω, περαστικὸς καὶ
βιαστικὸς ἀπ' τὸν αὐλόγυρο τῆς Τέχνης, κάνων τὸ
σταυρό μου, καὶ ἡ ταπεινή μου προσφορὰ ἀς εὔρη
χάρη στὰ ματιὰ τῶν δύνατῶν καὶ ζῆιων λειτουργῶν
τοῦ ναοῦ, ποὺ γνωρίζουν τὶ νὰ διαλέξουν καὶ νὰ κρα-
τήσουν, τί ν' ἀπορρίξουν καὶ νὰ πεταξουν.

«Κάποια νέα ποιηση ποὺ συγγενεῖ πιὰ πολὺ¹
μὲ τὴν τέχνη ὅχι τοῦ στίχου, ἀλλὰ τοῦ ἔχου. Τὰ

«Εὔρισκόμενα τοῦ Σολωμοῦ μᾶς συγκινοῦντε πιὸ πο-
λὺ σὰ μουσικὰ θέματα ἢ σὰν ποιήματα».

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Παλαρά στὴν μελέτη ὅπου
χρίνεται, καὶ κρίνονταις δοξάζει, ὁ ποιητὴς τὸν ποιητὴ,
ὅταν τὰ πρωτοδιάθετα, μ' ἔριξαν σὲ μιὰ παράξε-
νη συγκίνηση. Δὲν ἔννοιωσα ἀκίνων τάληθινὸ τὸ νόη-
μα τους. Μ' ἔκαναν νὰ γυρίσω πίσω σὲ χρόνια πε-
ρασμένα, ποὺ εἶχα πρωτοδιάθετος τὴν «Μίμηση τοῦ
Τραγουδιοῦ τῆς Δεοδεμόνας». Μὰ καὶ τότε δὲν εἴ-
τανε λιγότερο τὸ συγκινητικὸ ἔρφινασμα. Οἱ παθη-
τικοὶ στίχοι τοῦ Σολωμοῦ μὲ εἶχαν ρίζει πίσω, τὲ
πιὸ παλιὰ ἐποχὴ, ποὺ μικρὸς μαθητής ἦκόμα ἐβάλ-
θηκα νὰ μάθω μοναχός μου τὰ Ιταλικά. Καὶ τὰ
μάθαινα μὲ δική μου μέθοδο, διαβάζειντας ὅποιο ἔμ-
μετρο ἴταλικὸ κείμενο ροῦ τύχαινε στὰ χέρια. Α-
κόμα θυμοῦμαι τὴν πικρόγλυκη συγκίνηση ποὺ μοῦ
φέρανε καὶ τότε κάποιοι ιταλικοὶ στίχοι, τυπωμένοι
ἀπόντο ἀπ' τὸ διπλὸ πεντάγραμμο ἐνὸς κερματιοῦ
τοῦ πιάνου, γιὰ νὰ δείχνουν ἀπὸ ποὺ ἔρχεται ἡ τρα-
γουδιστὴ μελωδία. Τὸ τετράδιο εἴτανε ἀνοιχτὸ στὸ
πιάνο, καὶ οἱ στίχοι μοιάζανε σὰ δεκαπενταύλα-
βοι δικοὶ μας. Καὶ σὲ λίγο, ἐκεῖνο τὸ βραδ., ὅταν
ἔσπειρα δάχτυλα ποὺ τώρα εἶναι μαῦρο χόμπι, ἔκα-
νην νὰ βογγήσουν οἱ κόρδες μιὰν ἀνεμοταράχη, ποὺ
γαλήνευε σὲ θιλιθέρο τραγούδι, οἱ ιταλικοὶ στίχοι τῆς
χρήσης τοῦ τραγουδιοῦ ἔβαλαν θεμέλιο στὴ μνήμη
μου κ' ἔμειναν ἀσκελεύονται ἔκει.

Εἴτανε τὸ περίφημο «Τραγούέδη τῆς Ιτιάς» ἀπὸ
τὸν «Οθέλλο» τοῦ Ροσσίνη, μεταγραμμένο γιὰ πιά-
νο. Τὸ τραγουδούσε — λέγει ἡ Ιστορία — ἀσύγκριτα ἡ
Μαλιμπράν, καὶ θρηνώντας την ἡ Μυστὴ μὲ τὸ ἐ-
λεγεῖο του, τὴν ἐλεγειακή της τέχνη σ' αὐτὸ τὸ
τραγούδι θρηνεῖ. "Ἄλλη κι αὐτὴν θιλιθέρη ἐντύπω-
ση.... Καὶ πῶς νὰ μὴ συγκινηθῆς, ἀμα πρωτοδιάθε-
της ἀργότερα στίχους τοῦ Σολωμοῦ στὸ ἰδιο θέμα
καὶ στὸν ἰδίον ἥχο; Καὶ πῶς νὰ μὴν ἔφεντης μὲ
τὴν παρατήρησης τοῦ ποιήματος μὲ συγκινοῦντα
επειδὴ μουσικά τοῦ τραγουδιοῦ τῆς Δεοδεμόνας...."

Η ὄνομαστη ὀπερα τοῦ Ροσσίνη εἶχε παραστα-
θεῖ ἀπὸ τὰ 1816 στὴ Νάπολη, πρὶν ἀκόμα δὲ Σο-
λωμὸς γυρίσῃ στὴ Ζάκυνθο, πρὶν ἔρχεται νὰ γράψῃ
ἔλληνικά ποιήματα. Ισως τοῦ εἴτανε ἀπὸ τότε γνώ-
ρημην ἡ μουσική τοῦ «Τραγουδιοῦ τῆς Ιτιάς» (Otel-
lio, scena e romanza, atto 3), ίσως τὴν ς-
κουσις ἀργότερα στὴν Κέρκυρα. Τώρχ πιά, ὁ μαρέ-
ζος Μπέριος, δὲ ποιητὴς τοῦ ιταλικοῦ λιμπρέτου —
περαστικὸς στὸν καρό του κι αὐτὸς ἀπ' τὸν αὐλό-

γυρο τῆς Τέχνης — εἶναι λημφονημένος. "Ἄσ μνημα-
νευτῇ μὲ σέβας τόνομά του, χροῦ ἡ θεοκτίστης μας:
ποιητὴς ταίριαζε στὸ ρυθμὸ τῶν στίχων του ἔνα
ἀπὸ τὰ ὀραιότερα ἔργα του, κι ἀς εἶναι τοῦτο ἐ-
λεύτερη καὶ πλατεικὴ παράσταση ἀπὸ τὸ Σκιττῆς
(«Οθέλλος», πρ. Δ', σ. 3), ἀλλὰ πόσο βαθειά σύγ-
κινητὴ καὶ λυρική, καὶ πόσο πιστότερη στὴ σαζ-
πηρικὴ ἴδεα παρὰ οἱ στίχοι τοῦ Ιταλοῦ λιμπρέτ-
τα, μ' ὅλη τους τὴν καλλιρωνία! Τὸ adagio τοῦ
τραγουδιοῦ ἔρχεται:

Assisa a' pié d' un salice. Η ἀθλίχ φυχὴ καθημένη
Inmersa nel dolore. Σὲ γόρτα, σὲ λουλουδί,
Gemea tratta Isaura. Μὲ μιὰ φωνὴ νεκρώσιμη.
Dal disperato amore; Αρχίντε τὸ τραγούδι:
L' aura fra i rami flebile. «Ελάτε, τραγουδήσετε
Ne ripeteva il suon. »Τὴν πράσινη ἔτικιν.

Καὶ παρακατώ τὸ Ιταλός:

I ruscelletti limpidi — ai caldi suoi sospiri
Il mormorio mesceano — de' tor diversi giri.
L' aura fra i rami flebile — ne ripeteva il suon.
Salce, d' amor delizia — ombra pietosa appresta
(Di mie sciagure immemore)—all' uina mia funesta,
Ne più ripeta l' aura — de' miei famenti il suon.
Ma stanca alfin di spargere — mesti sospiri e peanto.
Mori l' afflitta vergine, — ah! di quel salce accanto.

Καὶ ἡ μελωδία ἔφυγε τὸν κρυμένες γυναικείας
ρρότες.

Δὲν ξέρω ἂν κι ἡ θάλος ἔχει προσέξει στὶ τα-
ραχασμά κύτῳ τῶν στίχων τοῦ Σολωμοῦ σ' ἔνα ἀπὸ
τὰ ιλαστικὰ κορυκήτια τῆς ιταλικῆς μουσικῆς γιὰ
φωνὴ σοπρένο. Εγὼ τὸ σημειώνω καὶ γιὰ τὴν Ιστο-
ρία, καὶ συγχρι γιὰ ἔναν ἀλλούνε σκοπό. Στὰ ἐπί-
στρικα κοντάρτα τῶν Θεοίων μας πολλές ς-
τήληνικά στόματα τραγουδοῦντα ιταλικά τραγούδια
μεταφρασμένα σὲ γαλλικὴ λόγια. Τὶ τιμὴ καὶ τὶ
καμάρε γιὰ τὴν καλλιφωνὴν Ελληνίδα ποὺ θὰ τρα-
γουδήσῃ τὸ ς-θένυτο «Τραγούέδη τῆς Ιτιάς» τοῦ
Ροσσίνη μὲ ἀλληνικά λόγια γραμμένα ἀπ' τὸ μεγά-
λο μας τὸν ποιητή!

Πατήσαια, 13 — 5 — 1907.

N. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

Καὶ μιὰ ἀπορία μου. Γιατί στὸ «Νουμέ» γι-
νεται τὸ βαθτιστικό μου πολλές φορές έλλογρα
«Νικόσε»; "Αν πρέπη νὰ τὸ διλογράψω, θὰ τὸ γρα-
ψω ἀλλίκαιρο «Νικόλας» — ήπως μ' ἐφωνάζω κ' τὶ
μητέρα μου κ' ἡ γιγγιά μου στὰ μικρά μου γροντά.

O ΙΔΙΟΣ

Τίτοις δὲ κ. 'Αρτός, κ' ἔρχολα φανταζεται κα-
νέναι; τὴν γαρά τοῦ Αντρέα. "Ενα χρός άνυπορεος.
ἀδασταχτο, πνιγτικὸ κατρακυλοῦσε χρυσο καὶ τοῦ
ἐπεφτε ἀπὸ πανω ἀπὸ τὸ στήθος. 'Αληθεια που με-
σα του, ἀκόμη ἀπὸ τὶς έξη τοῦ Σποριά, παντα
ζούσε ἡ ἐλπίδη, μιὰς ἐλπίδα παράξενη, ἐλπίδα στι-
ρια, κανονική, πιὰς ἡ ἀδικημένη πρέπει νὰ γλυτω-
σῃ. Τὴν ἔκρυψε θάμης στάποβαθτά του, ἀπὸ καποια
προσύλαξη μυστική, ἀλογύρητη καὶ στὸν ἑφτο
του, σα νὰ μήν θέλει τάχα νὰ τὸ καταλαβῃ, ποὺ
τὴν εἶχε, γιατὶ μαζί μὲ τὴν ἐλπίδα συγκατοικοῦσε
στὰ σπλαγχνα του κι ἡ φόβος. "Εμοιάζε δ' Αντρέας
μὲ ζήρωπο ποι καταπικτηκε καμιὰ δύσκολη, κι-
μιὰ τρομερὴ ἔργασια καὶ ζέρει πιὰς γιὰ νὰ πετύχῃ,
ἀπαραιτητο νὰ μὴν τὰ χρόνια ούτε μισός δειπτερούλε-
φτο. Περπατεῖ στὸν ἄκρη ἀκρη ἐνὸς ψηφηλοῦ, διλ-
γμονού τούχου γιὰ νὰ διεβή ἀπὸ τὴ μιὰ στὸν ἄλ-
λη τὴ μεριά. Δεξια του κι ἀριστερά του, γκρεμονος;
γκρεμονός, γύροθε γύροθε του. Τόσο νὰ γλιττεῖστ
τὸ πόδι, καὶ πάει.

Λοιπὸν δ' Αντρέας τέντωνε τὸ νοῦ του, δὲν ζ-
φινε στιγμούλα νὰ περάσῃ ποὺ νὰ μὴν προσέξει μὲ
τὴ δύναμη ἀλλαχαιρ τῆς ψυχῆς του, στὸν οὔγεια.
στὸν καθημερινή καλητέρεψη τῆς Κατινούλας. "Η πε-

τοκοῦς — καὶ τὸ κακούργημα. Γιὰ τὴν ώρα, πετυ-
χίνανε τὰ μέστα τοῦ γιατροῦ. Τὸ νεφρὶ σὲ καὶ ζω-
τάνεψε· δὲ κλινυνος; εἴτανε τὸ παραριψκωμα του κ' ἡ
νέκρωσή του. Μὲ τὶς δεκάδη τοῦ Φλεβάρη δὲ κ.
'Αρτός εἶπε δρο γινεται. Θετικὰ τοῦ 'Αντρέα πιὰς εἶ-
χε καμποσο ξεφουσκώσει, πιὰς τὸ ζεφουσκωμα σπ-
ραντικό, πιὰς τὸ χόντρος ποὺ τοῦ ἀπόμνησε ἀκόμη
ἔπειτε νὰ υπάρχῃ, χροῦ μὲ τὴν υπερθροφή του τὸ
ἔνα τὸ νεφρὶ ἀπόσωνε κι ἀντικαταστοῦσ